

GAZETA

FRANCOBEEVANESE.

Gazeta este pe dăe ori, adică: Miercuri și Sâmbătă.
Fie în vârstă pe săptămână, adică: Miercuri. Prețu-
ritu este pe unu anu 10 f. m. c. pe diemul
sau 5 f. m. c. la fiecare Miercuri.

Pentru fieri străine 7 f. pe unu sem. pe si anu
intregu 14 f. m. c. Se prenumera la tãza poște
imperatãse, cum si la toti cunoscuti nostri DD. corr-
espondenti. Pentru scrie „petita“ se cere 4 cr. m.

Meleșt. Sa c. r. ap. se îndurã a denumi definitivu pe Dn. Capi-
tanu *Ignatiu Dilz* de c. r. Directoru alu Politiei in Brasiovu. —

CEVA SCOLASTICU. (Capetu.) Suntemu olegati, pentru
ca in comunitatile cele din pregiuru, in statiunile cele pana la 100
numere de case urcã salariu dinpreuna cu deputatul pana la 250—
300 f. c. m. si in cele mai mari de 100 numere de case, si dela
300 — pana la 350 f. c. m. pentru unu invetatoriu. Asia dara cu bu-
curie putemu se asteptã un suridietoriu vitoriu, ca scõlele nôstre
de aci nainte pot fi conduse de individe, trecute si prin sciintiele
mai nalte, carii—su abili a reversa lumina preste tenerimea nostra.
Eara la plecãre monendu pre invatiatori sa tiãna esactitate in oficiul
loru si recomandãndule introducerea literelor Romane, isi luã sanc-
tate buna cu aceste cuvinte: „Acuma dara aveti salariu bun, nu va
lipsesce nimica: asia dara pentru ca mai bine se ve desteptati in lite-
ratur'a nostra, unul se nu lipsiasca, carele se nu se prenumere sãu la
Gazeta sãu si la Telegrafulu Romanu si asãa fã petrecutu de cea
mai dulce a nôstra stimatiune. Popululu memoreaza dilele acestea
inca cu urari: se dee Demnedicu ca multi barbati Romani eruditi se
lucre cu asemenea zelù pentru meliorarea stãrei scolare a natiunii
Romane! Sig. Sintesciu. Gruescu.

Totu asemenea sciri audiramu si dela alte localitati. In Fagetu
midiloci D. consiliariu asemenea salare indemnaudu pe poporu la
sierfte pentru cultur'a tenerimei cu celu mai imbucãrãtoriu suc-
cesu, dupacum ni se impartãsesce.

Din acestea si multe altele precese suntemu volnici a deduce, ca
stãrea scõleloru populare din Banatulu Temisianu, decãndu a apucatu
sortea loru a fi condusa de zelulu D. inspeptoru scolaru susu lau-
datu, deve se prospere astadi cu unu resultatu multu mai suri-
dietoriu decãtu a celoru din Ardealu, unde afara de vero cativa bar-
bati cu consciintia si cu durere nimene nu mai ragusiesce tienendu
sãventari la poporu spre alu convinge de necesitatea luminãrei si
spãrei sãu imbunãrea salariulu dascaliloru. — Anu astepta inse cu
totu dreptulu deaci inainte ca se fimu onorati si cu sciri despre pu-
nãrea la cale celu putinu a unu Gimnasiu pentru Romanii din Bana-
tulu Temisianu si a unu scõli reale si atunci ne vomu afla
oblegati cu totii a impleri cumuã meriteloru neobositulu Domnu in-
speptoru. Adevãratu ca dupa disã marelui nostru barbatu. — Cas'a
culturei nôstre nationali nãre nici fundamentu nici coperisiu, ea este
numai in aeru, ca nãvemu nici scõle sãtesci, elementari, reali, nici
scõle inalte. D. Cons. sa apucatu mai inteu, ca se puna fundamentulu
culturei nôstre prin radicãrea sãu dotãrea scõleloru sãtesci; dar si
fundamentulu nesuperedificatu, neacoperitu pe lesne se prefãce in
ruine, voiu a dice ca pentrucã se putemu forma barbati, carii sa ne
garãntãze sustinãrea scõleloru infintiate ne deve se voimã ca sa ne
luptãm a ne radica si scõle mai nalte, ceea ce ne face sa credem cã, ca
unu romanu zelosu, de care lu dovedesca fãptele sale de panacumu,
Dsa nu va fi nici pedeparte strainu dela vointã d'ã realiza si co-
mun'a acãsta dorintã a banatieniloru, carii astãpta cu sete ca unu
Domniã sa sa ice iniativ'a si pe campulu acesta si ei i voru urma
cu cetele. — Unu gimnasiu si o scõla reala pentru Romanii din in-
tregu Banatulu, in care se potã tieneri pasi inainte, nu se potã numi
un cã neposiveru, pentrucã unu Banatu ori cum e ceva mai multu
— decãtu una comunitate d. e. Brasiovulu. — Credu ca nu nãnsie-
lamu in asteptãrile nôstre dela barbati nostri? Scõlele strãine? Ele nu ne
potu suplini lipsele nôstre: romanulu nãvetindusi limb'a sa nãre
nici o analogia dupa care se invetie limbele strãine si lu custa sudori
adesu insedãrnice a invetia sciintiele in limbi strãine. — Vedem si
compatimimã in tãta diu'a. — Decãtu nu credemã ca fratii banatienii

se neglige infintiarea unu scõli mai inalte din verunu principu atatu
de falsu pentru tenerimea romana, mai virtosu vedindu atata pro-
gresu in dotãrea scõleloru sãu a invetiatoriloru. —

Noi acum nutrimu si mai mari sperãntie, ca D. consiliariu se va
face nemuritoriu prin implinãrea gradata a tuturor lipseloru ce le
simtimu in ojeptulu scõleloru; vomu vedã ca dascalii platiti bine
se voru supune in tãte vacãntiele si la institutiune pedagogica, pene
voru primi atestatu de hãrnicia probata invetiatori; vomu vedã infintia
vero Reuniune a tuturor dascaliloru populari, cu misiunea ce li se cu-
vine, ad. de asi impartãsi metõdele aflate mai corespundietõre pentru
perfectionarea tenerimei, pentru latãrea cunoscintieloru practice, eco-
nomice-rurãre, crescãrea si nobilitãrea viteloru, vinetieloru, frupteloru,
legumeloru, economi'a stupiloru, producãrea de metasa s. a. cate
se atingu de stãrea materiala a sateniloru, si ceea ce se tiãne de lati-
rea reguleloru dietetice, despre pastrãrea curãtãniei trupulu fisicu
si morãlu, introducãrea societãtei de a se tiãne cãmpetu in beuturile
spirituõse s. a.; vomu vedã midilocite si estõrse din fundulu pãmen-
tulu: izvõre alodiale dela tãte comunitatile, dreptulu carcaritului,
campuri, dealuri, locuri parãginitu, prefãcute cu voia comunitãtiloru
in proprietãti scolare, ca din tãte aceste sa se potã statornici platile
dascaliloru; vomu vede asiediate la fiãcare scõla gradini deosebite
cu scõla de pomi si de prasirea legumaritului, fora de care tãte nu ne
putemã mândri cã avem scõle, decãtu numai nãsee spoituri, nãsee
inceputuri pentru scõle bune. — Astelãtu statornicindu fundamentulu
casei culturei nôstre nationali putemu sperã din starãntiele puse unu
bine durãtoriu. Apoi prin scõla mai inalta vomu capãta barbati, carii
sa scie si pastra si imbunã ceea ce le vomu eredi prin luptele nô-
stre. — Astelãtu unu vitoriu de ren e in stãre a sedãrnici adã tãte
suscriãrile unu comunitãti ce garãntãse cri dotãrea unu scõli, si
mauc carãsi suntemu unde amu mai fost, tabula rasa. Astã slabitiune
se o marturisimã in romanu, tocma pentrucã i a lipsitu institutiele, si
d'aci se ne mesurãmã facendele dupa cum credemã ca face si D.
Cons. si inspeptoru scolaru in Banatu. u. r. h.

DESPRE PROIEPTULU NOU DE IMPACIURE.

Decãndu Angliã si Franciã essira la lumina cu proieptulu atãnu
in Nr. tr., ca cele 4 puteri se propuna condițiuni de pacificãtiune
ambeloru puteri dusmane si cu tãte se pasiasca apoi in contra eia
ce nu va voi a primi condițiunile, diurnalulu „Desbãterile“ dupa
sciri seure primite din Vien'a si Berlin ne aduce alte descoperiri.
Elu scrie ca cabinetulu Austriei inea propuse puteriloru apusene unu
nou proieptu, prin care, pe temeinlu tractatelorã de pana acum, sa
se concãda din partea puteriloru, ca negociãtiunile de pacificãrea sa se
faca numai intre Turciã si Rusiã. Austria, dice diurnalulu, vrea,
se oblige pe Cearulu, ca se parãsesca Principãtele
provõca inse totodata pe puterile apusene, ca ele sa si punã tãta in-
fluitãtia a sili pe Turciã, ca acãsta se pasiasca in negociãtiuni deã-
dreptulu cu Rusiã. Angliã primi acestu proieptu, Prusiã inea, dar
cu receãla. Franciã dupa cum ne asecura si unu coresp. alu „Mor-
ning Chronicle“, sciã indupleca si pe Angliã de in urma nu se primi
proieptulu, fiindca prin unu asfelu de pasu seãr deschide Rusiei pro-
ieptu de triumfu, faciã cu puterile, ca ea numai aceea vrea, ca sa
recunosca odatã de principu, cumcã cãrtã ei cu Portã e o treaba a
loru privata, la care puterile europene nãu dreptu d'ãse amesteca.
Pãterile apusene arãtãra si aici o cãntãtelegere. Drouyu de l' Huys
ministrulu de esterne din Franciã a tramisu in urma acestõra la Viena
o depesã, prin care poftesce pe guvernulu Austriacu, ca sa si dee

